

Hvar 5 jula 1970

MUZEJSKI DOKUMENTACIONI CENTAR
za prof. dr. Antuna Bauera

Zagreb

Poštovani doktore,

Vaša dva pisma - jedno službeno a drugo više privatno - leže na mome stolu preko mjesec dana, i ja tek danas stižem odgovoriti, i ako je za mene svaka subota, svaka nedjelja i svaki blagdan - radni dan .

Da je Vaše ljubezno pismo stiglo pred 10 godina, bio bi se veoma obradovao . Dobio sam ga međutim in extremis, a to nije vrijeme veselju nego spremanju na vlastitu likvidaciju i jako mršavi konačni bilans .

Za to Vas molim već sada da uvažite što će moj odgovor - i ako konkretan - biti tvrd, kao što je bio tvrd život što su mi ga namećale mnoge / ne sve / više stručne ustanove .

Dobro smo se sporazumili s Vašim Mr. Heimom, ali ne u prvi mah. ~~On~~ Ne iz nekih suštinskih razloga nego radi forme kojom je Vaša ustanova zamislila informativna putovanja . Smatram kulturnom obavezom najaviti svog saradnika, prirediti teren njemu, a olakšati posao onome kome se ide, i dati tome kome se ide mogućnost da se sabere i u što boljim uslovima razgovara. Mr. Heim je došao nenajavljen, iznenada, nakon razgovora izvan moje ustanove, što nisam mogao nikako uzeti kao kompliment. Onda, ja nemam vremena nikad, ali sam gostoljubiv i želim primiti kako se pristoji. I za to mi treba dati prilike. Mr. Heim je nešto čuo na pr. / kažem za ilustraciju / za naše ili za neke ustanove u Starome Gradu i htio ih je vidjeti, ne vodeći računa o neoborivom pravilu protokola da se u obilazak ne ide sam nego praćen domaćinom, makar taj bio seoski glavar ili lugar u kakvoj šumi. Ja u St. Gradu imam saradnike, ali je jasno da bi - da nije bilo iznenađenja - mnogo rađe bio otišao tamo sa Mr. Heimom, pa mu pokazao što je vidio, i još ono drugo i ostalo što nažalost nitko osim mene nije još pokazao volju da vidi osjeti i zna, pa ni moji dugogodišnji saradnici. I tako posjeta Vaše ustanove nije obavljena u formi koja odgovara mojim nazorima i stvarnim potrebama, pa Vam preporučam da to više ne radite, i u interesu Vaših informacija . A Mr. Heim^{UVAŽUJTE VAŠE} zahvaljujem od srca na izvještaju što Vam je dao, i molim ga da ~~me~~ moje časovito neraspoloženje / također izazvano nemogućnošću prikaza rada i posla u nekoliko minuta - jer naš posao nije jednostavan kao što ste eto i Vi mislili /, koje je bilo upućeno Vašem Centru, a ne Mr. Heimu .

Zahvaljujem za čestitke. Ponavljam - došle su kasno. Mogu to samo s gorčinom konstatirati . Vjerujte da mi nije stalo što sam tako nepotpuno 22 godine svog života proživio, nije mi žao muka u nepotrebnim natezanjima sa " višim stručnim forumima" i td. Žao mi je što se za veličanstvenu kulturnu baštinu Hvara nije učinilo polovicu onog što sam u svojoj zamisli imao, - a to se moglo dobrom voljom, naravno svijuju, i - odmah kažem - bez basnoslovnih milijarda. Jer doduše milijarde se mogu loše utrošiti, ali se mogu relativno lako i dobro utrošiti .

Glede Vaše konstatacije da niste bili informirani o našem radu ovdje na Hvaru - čak tamo od 1948, a od 1950 kao formirane pa 1958 sistematizirane ustanove - razlog je za 90% u sistemat-skoj zavjeri šutnje, i veoma često, podcjenjivanja od strane ni-za faktora . I da nije došlo do principa komunalne autonomije, moje ustanove davno ne bi po ovima više bilo . Zašto ta zavjera šutnje ? Nitko pametan ne može shvatiti, nitko tko posjeduje malo srca i savjesti. Kažem: malo srca i savjesti .

Kažete da Vas je oduševio naš bilten i periodični izvještaj. Zašto ? To su nužne rezultante, konstatacije, ductus za rad . Naj-lakše je to, ali valja najprije nešto uraditi .

Problem je novac. Radi novca sam napustio elegantniji bilten i prešao na periodični izvještaj, jer manje košta . Izdao sam 16 svezaka, na temu etnografije, muzike, arhiva, bibliografije, in-formativnog karaktera te tri sveska: miloha povijesti otoka Hvara, 5 svezaka biltena, 19 / sada je br. 20 u štampi/period. izvještaja, i dvadesetak letaka - vodiča, stalnih, prigodnih, za francuze, za talijane, za nijemce, za ruse, za engleze, etc .

Evo Vam u prilogu zadnji vodič, koji mislim da je uspio, gdje Centar ne figurira, ali figuriram~~x~~ ja, a to je isto . Izišao je ovih dana . Nemojte misliti da ovdje imama ikakovih honorara .

I jer je novac problem ja sam se morao slomiti, odbijati ap-surdni prigovor " svaštarstva" / ovo je jedan od epiteta koji su mi neki " stručnjaci" prišili, i ako sam dokazao da na svaku stručnu te-mu - i ako nemam stručnjaka u sastavu, radim sa stručnjakom iz više ustanove / historičari, bibliotekari, arhivisti, arheolozi, etc./ . Ali kad ljudi nešto ne će da čuju, tko da im očisti uši .

Mogu i to nadodati, da mi neki ne bi bili ništa zamjerili, da ih nije ljutio moj radni dan od 12 - 16 sati . Čudno, izgleda s moje strane megalomanski, međutim mi je i to rečeno . Otale i ova moja gorčina, koju ponovno molim da shvatite . naša općina

Tko finansira ? Budžet moje ustanove, koji ~~se~~ određuje jednom u godini . Pretplate nema. Jedino sveske naručene od naših izdavač-kih kuća šaljem uz fakturu, ali ne periodični izvještaj, i ako se i taj traži. Ostaje besplatan .

Ne mogu nažalost računati na interes za moj rad odnosno za Hvar ni mlađe generacije intelektualaca, pa bili oni hvarani ili susjedi . Tako mnoge zaista stručne ali dugoročne stvari nisam mogao završiti. Jer - rekoh gore - konsultirati stručnjaka to je stvar mog putnog naloga i par dnevnicu - ali na pr. inventarizirati knjige - tu se hoće vremena . U ovom kontekstu ću nadodati da puno žalim što ni Ena Dragičević, koju poznajete, nije ostala ili nije izdržala, i ako je istina da su njene kućne prilike takove, da je morala biti blizu roditelja, jednog i drugog . Mislim, međutim, da su naši radni uslovi ^{njoj odobreni} bili jedinstveni, pauza na kraju sedmice podvostručena, i bez štete za ustanovu / mi naime uvijek imamo nešto obaviti u Splitu, bilo tehnički ili stručno/, i za to sam mislio da bi produljeni bo-
u Splitu ravak E. Dragičević mogao bio služiti njoj, a istodobno poslu.

Imali smo i imamo problem prostorija, problem nevjerovatne iz-gradnje, problem Projekta j. Jadrana, i njegovog odnosa prema ne samo spomeničkom fondu, nego spomeničkom karakteru ambijenta. Sve stvari da slome čovjeka, ako mu nije ~~st~~ indiferentno bijelo ili crno .

Onda ispomoć vanjskim ustanovama, i ~~njihovom~~ shvaćanje korekt-nosti nekih od njih . Osjećaj obaveze rada na područjima za koja su drugi zaduženi, jer je propadanje propadanje, i ne može se reći ovo je moj posao, a ono je njihov posao. Propadanje kulture je insult za KULTURU uopće, bez obzira na " šaltere" na kojem tko radi . Ova se

tema odnosi na neke naše sektore rada, koje ne želim spominjati. Ne treba.

Pa zbirke? One su "surogat" zaštite, ali veoma važni surogat. Imamo ih mnogo. Pazimo i one druge, većinom crkvene. Ali zbirke treba čuvati, treba njegovati kao vrtove. Kako to postići? Nemam čovjeka za to, jer se ne nalazi, a mi jednog muzealca ne možemo sistematizirati. A i kad bi, što bi ovaj radio? I kako otići u penziju i ostaviti sve ovo.

Imamo povjerenike na terenu, od kojih djeluju samo 2. Ostali šute, a možda su i dobronamjerni. Što bi govorili kad ništa ne vide. Postigao sam da biskup imenuje diecezanskog konzervatora, htijući dio posla prebaciti na ovog. Nešto sam postigao, i nadam se još. Ali kada, do kada ovo životarenje?

(u vrijednosti 40.000.-) U Starome Gradux je naša Sekcija. Tu su 3 minimalna honorara. Htio bi ih osamostaliti. Ali hoće li se iza toga održati?

A zaštita spomenika! To je teško poglavlje. Naše crkve nisu ugrožene. Radimo na održanju fondova, stvaramo zbirke / evo ovih dana u već nabavljenoj vitrini postaviti će se na moje traženje i na naš trošak sfragistička izložba pečata iz biskupije / . U St. Gr. već imamo metalno - staklene paneau-e za izložbu stare arhitekture u crkvi s. Ivana, za koju smo postigli posebni aranžman i osnovali kuratorij. Arhitektonski snimci i paneau-i koštati će više od 1.000.000.- st. din., bez ljudskih honorara, kojih nema. Ali, sve to nije dosta. Trebalo bi spasiti gradove i sela. To je moja muka. Ovog časa izrađujem nacrt jednog pravilnika za tipologiju gradnje. Stvar delikatna ali valja kušati. Dao sam ga predvidjeti Odlukom o generalnom planu Općine. To je teorija, ali kako ćemo u praksi. Osim šturosti, grubosti, laži, etc. ima i ovakovih slučajeva / interesantno je navesti: kako će najstarija i najmonumentalnija kuća Lucić u Hvaru od "gospodske" postati seljačka, a da kod toga ne izgubi veliki dio svojih karakteristika? Znaju li naši stručnjaci i za ovaj problem? Po meni bi morali znati. A onda zašto Projekt j. Jadrana ne spojiti s održanjem starih ambijenata?

Vidite li, dragi doktore, koje je ovo vrzino kolo. I treba sve sam. Ovu problematiku koju sam Vam ispričao rješavaju gradovima, u raznim ustanovama, kada se svi saberu, desetci ljudi. Ovdje uza me - ovog časa - nema nikoga. Tabula rasa. K tome još zavjera šutnje. Itd.

Poslati ću Vam izvještaj jučer dostavljen na šapirografiranje za Skupštinu, jer se kod nas materijal za sjednice umnožava i šalje odbornicima.

Dobiyati će te sveske.

A sad mislim da sam bio i predug, pa Vas još jednom molim da uvažite, i primiti, uz Vaše saradnike, uvjerenjemog poštovanja.

DIREKTOR CENTRA:
Dr. Niko Duljoković Nadalini

u prilogu:
zadnji naš vodič,
sa sadržajem prvog dijela
i tehničkom obradom od našeg
Centra. Štampanje snosi mjesto
Sućuraj. Drugih troškova nema.
Sada ćemo štampati vodič Črapčeve
špilje, uz trošak štampanja Hotel-
skog poduzeća Jelsa. Na jednak način.

